

Daf Hayomai Michnayot

Dans un an, vous aurez terminé l'ensemble des traités de la Michna

משניות מבוארות מסכת טהרות פרק ט

ח ערבה שהיא קטפרס, היט שהיא קצוץ מדרון, שצד אחד מן הכלי נמוך, והבצק שנוטא מלמעלו, ומשקה טופח מלמטו, היט שהיה המשקה תחת הבצק בצד הנמוך מלמטו, אבל מלמעלו בלילתה עבה ואין שם משקה טופח. שלשה חתיכות מנחות בערבה בכביצה, בין שלשמן בכביצה. אחד טופח. היט נוגע במשקה, שמים אין, טופחות וכן סדורות זו אצל זו, והטופחת מלמטה, והאמצעית נוגעת בטופחת, והעליונה נוגעת באמצעית, אין מלמטה מלמעלו לקבץ המשקה שישמא את הערבה, ונגיעה בלבד אינה מתברת את הבצק אלא אם נושכות, דהיט שאי אפשר להפרישו אלא אם נושכת אחת מן השניה, ושמים אם הם שמי חתיכות בצק, שבין שניהם יש בכביצה, מצטרפות לשניה לקבץ המשקה. רבי יוסי אומר אף שמים אין מצטרפות אלא אם כן רוצצות משקה, היט שהיא משקה דוחק את שמי החתיכות, ואם היה משקה עומד, פרוש אם לא היה קטפרס אלא שמים היה משקה עומד בין חתיכות קלה טהורה, אפילו הבצק פוררו דקין ענין החרדל מצטרף, דהיינו שזקא נוגע בכביצה אפילו, רבי יוסא אומר אוכל פתור, אבל שמשפדן לפוררו דקין אינו משקה דאין המשקה מתברר, (ט) שהיט שהיא מלאה משקין טמאין, משקין טמאים טופחין על פניו מבחוץ, כיון שהשיקה למטה, שחבר קצה אחד מן הפקל בפקוק, אף על פי שלא הטבילה קלה טהורה, קטרו כל המשקין טמאין שבראש השני, דקטפרס היי חבור, דברי רבי יהושע, וחכמים אומרים אין טהור עד שישטובל את כלה, דסבירי רבון קטפרס

איו חבור. הנצק קלוח צנור הבא מלמעלה למטה בזקופה, קעמדי שמערה מקלי טהור לכלי טמא, והקטפרס, מים הבאים דרך מדרון של תל גבוה, שאין בו טופח על מנת להטפית, אין חבור לא לטמא, באם משקין תלשין לו ונגע טמא בפתחו, העליון טהור, וכן אם מנחים במקום חלק משקין טמא ומשקין טמא ומשקה טופח באמצע, נגע טמא במשקה הטופח, לא נטמא במשקין שבשני הצדדין, ולא לטהרה, כגון גומא שאין בה ארבעים סאה, ונצק או משקה טופח מחבר לנמא זו ולמטה, אינו חבור, והטובל בגומא זו לא עלתה לו טבילה, והאשבורן, מקום עמק שיש בו מים נקוין, חבור לטמא ולטהרה, ואם נטמא קצתו נטמא כולו, וכן אם נתחברו קצת מן המלמטה וקטרו, טהור כלו.

פרק ט סדר הוצאת השמן מן הזיתים, מלמטין הזיתים בתוך קפוח שבדרך כלל עמק נמוקבין, ומכניסין אותן בכעטן, והוא כלי שבו מתחממן הזיתים כהי מים, ואחר כך יוצא השמן על ידי חמישה או עשרה בבות הפד. **א** זיתים מאימתי מקבלין טמאה, להיות מוכשרין בשמן היצא מהם, משויש זעת המעטן, הכלי שניהם הם הזיתים להתחמם שם, אבל לא זעת הקפה, דקפה שאינה מופקת אינה מתקבת את המשקין, ומשקין שבה הלולים לאבדו ולא ניתא ליה, וכדי להכשיר את הדב ענין דיהיה ניתא ליה, דכתיב ויטרא (לה) (וי' יתנו שם לרבי, כתיב "יתן" וקרינו "יתן"), יתן וימא יתנו, מה יתן דכתיב את שמו בעצמו, רבי יוחנן ליה, וזה דברי בית שמאי, דסבירי דגם זעה מוכשרת כמו שמן, רבי שמעון אומר שעור זעה שלשה

מים, דזעה שיוצאה לפני שלשה ימים אינו אלא מוחל, והיט מי פרות אינו מכשיר, דלאו משכנה משקין הוא. בית הלל אומרים, שהזיתים מקבלים טמאה משניתחברו שלשה ימים זה לזה, דדרך הזיתים שהם מתחברים זה לזה כששורה בכעטן. רבן גמליאל אומר משנגמר מלאכתו, היט משגמר להכניס כל מה שרוצה להכניס, דכל זמן שבעתו להביא עוד זיתים אין הזעה מוכשרת, משום דלא ניתא ליה, ומשתגמר (מלאכתו, דהיינו מלאכת הקבלין, אפילו משקה היצא מזהים בני יומן, מכשירין, ונקמיל, ולשון הרמב"ם וחכמים המכשירין, אלא עתיד ללוות אומרים וכו', אמנם אם נשלם השתדלותו ונגובם מוכינין לחטיקה, והנה הוכשרו לטמאה זו בלחוחם, דהיינו שבעה שיוצא מהם. **ב** גמר מלמס, היט גמר מלמס זיתיו, אבל עתיד ללוח זיתים מן השוק והלוסי, ואפילו גמר מלמס אבל עתיד ללוות זיתים מאחרים והלוסי, וביתים ארעו אבל או משתה או אונו ולקר לא הוסיף עליהן, אבל דבעתו והלוסי קשיעבר האכל או המששתה או האנס, אפילו זבים וזבות מהלכין עליהן, טהורין, לפי שלא הוכשרו, והיט כדעת רבן גמליאל דאמר משתגמר מלאכתו, נפלו עליהן משקין טמאין, אין טמא לא נקטמן מן הזיתים אלא מקום של המשקין הטמאין, ויש מפרשים נפלו עליהן משקין, היט משקין טהורין, אין טמא, פרוש אין מוכשר לקבל טמאה אלא מקום נפילת המשקה, והמוחל היצא מהן, המים היצואין מן הזיתים קודם שנגמרה מלאכתו, טהור, לפי שאינו רוצה בקיומן. **ג** נגמרה מלאכתו של הזיתים, הרי אלו מוכשרין לקבל טמאה, ואם נפלו עליהן משקין טמאין לאחר שנגמרה מלאכתו והוכשרו לקבל טמאה, טמאין כל הזיתים ואפילו אותן שלא נגע בהן משקין טמאין, שהמשקה שיצא מהן לאחר שנגמרה מלאכתו, מתערב במשקין הטמאין ומקבל טמאה מהן ומטמא שאר הזיתים. המוחל היצא מהן היט המוחל שיוצא מן הזיתים שנגמרה מלאכתו, רבי אליעזר מטהר, דלא חשיב כמשקה לקבל טמאה. וחכמים מטמאין, דסבירי דאחר שנגמרה מלאכתו חשיב כמשקה בין להכשיר ובין לטמא. אמר רבי שמעון לא נתלקו חכמים על המוחל היצא מן הזיתים שהוא טהור, וזה מה שחלקו חכמים, על המוחל היצא מן הבור אחר שמוציאין השמן מן הבור וישאר למטה כמו מים, וסובר רבי שמעון דרך במוחל זה נתלקו, שרבי אליעזר מטהר סבר דלא חשיב משקה, וחכמים מטמאין, דסבירי דלא אפשר שישאר מוחל בקרקעיתו של בור בלא צחצוחי שמן, ולקח חשיבי כמשקה. הנה מוכינה פרק ג משנה ד ובשעת הנחתו והבדדים הכל נאמן על התרומה שהיא טהורה. **ד** גומא את זיתיו לאחר שעבר זמן הנחתו והבדדים, ושירי קפה אחת כדי שפירש ממנה תרומה ומעשר בטהרה, והקפה הזאת יתנה לענין הכהן שחבנו עמנו דאה שחא גמר עתה את זיתיו, ושאם לא יתנה לענין הכהן הוא אינו נאמן לומר ששמן בטהרה, דברי רבי מאיר. רבי יוחנן אומר, יוליד לו את המפתח מיד, והמכניסין ליה שגמרת עתה זיתיו, ובתוספתא משמע דמדי דאמר רבי יוחנן היט כל יחיד, רבי שמעון אומר לעת, נגמר לקיטת הזיתים מהמנין ליה, והרמב"ם פרש דמיידי שנסאר לו שארית

איו חבור. הנצק קלוח צנור הבא מלמעלה למטה בזקופה, קעמדי שמערה מקלי טהור לכלי טמא, והקטפרס, מים הבאים דרך מדרון של תל גבוה, שאין בו טופח על מנת להטפית, אין חבור לא לטמא, באם משקין תלשין לו ונגע טמא בפתחו, העליון טהור, וכן אם מנחים במקום חלק משקין טמא ומשקין טמא ומשקה טופח באמצע, נגע טמא במשקה הטופח, לא נטמא במשקין שבשני הצדדין, ולא לטהרה, כגון גומא שאין בה ארבעים סאה, ונצק או משקה טופח מחבר לנמא זו ולמטה, אינו חבור, והטובל בגומא זו לא עלתה לו טבילה, והאשבורן, מקום עמק שיש בו מים נקוין, חבור לטמא ולטהרה, ואם נטמא קצתו נטמא כולו, וכן אם נתחברו קצת מן המלמטה וקטרו, טהור כלו.

פרק ט סדר הוצאת השמן מן הזיתים, מלמטין הזיתים בתוך קפוח שבדרך כלל עמק נמוקבין, ומכניסין אותן בכעטן, והוא כלי שבו מתחממן הזיתים כהי מים, ואחר כך יוצא השמן על ידי חמישה או עשרה בבות הפד. **א** זיתים מאימתי מקבלין טמאה, להיות מוכשרין בשמן היצא מהם, משויש זעת המעטן, הכלי שניהם הם הזיתים להתחמם שם, אבל לא זעת הקפה, דקפה שאינה מופקת אינה מתקבת את המשקין, ומשקין שבה הלולים לאבדו ולא ניתא ליה, וכדי להכשיר את הדב ענין דיהיה ניתא ליה, דכתיב ויטרא (לה) (וי' יתנו שם לרבי, כתיב "יתן" וקרינו "יתן"), יתן וימא יתנו, מה יתן דכתיב את שמו בעצמו, רבי יוחנן ליה, וזה דברי בית שמאי, דסבירי דגם זעה מוכשרת כמו שמן, רבי שמעון אומר שעור זעה שלשה

מסכת טהרות פרק ט משניות מבוארות

ועוקרן ומולקין לבית הבור, אפילו בקרומוט של תמכות, ואף על פי שהתמכות מוכשרים ביותר לקבל טמאת מת, אף על פי כן מתר לאחרין בכלי תמכות, דלא הוה חכור לקבל טמאה, ומוליך לבית הבור משמא. **ח** השחרן נמצא ברחים, שטוחנין בה זיתים קדם תניתן לבית הבור, אין טמא אלא מקום מגעו, דאין הזיתים מחברים בטופח מגעו, ולכן לקטפוח (מסאי), אבל אם היה משקה מהלך, שהמשקה צף על פניו של הזיתים, הכל טמא, שנוטא המשקה והטמא על הזיתים על גבי חבור המשקה, נמצא הזיתים על גבי העלים המכסים את הזיתים, שאילו את הברדים עמי הארץ שמתעסקים עם הזיתים להביאם ולתנן בתוך בית הבור, והם נאמנים לומר לא נגענו בשרץ שעל העלים ולא נטמיו, והעלים אינם מקבלים טמאה, רבי יהוה השרץ יוצא מן העלים ונגע באום הזיתים המדבקים, אפילו נוגע רק בשערה מן השרץ, טמא כל האום, דחשיב חבור לטמאה. **ט** נמצא השרץ על גבי פודים, שחלק האום לקמה חלקים על ידי שתקע יתד להפריד הזיתים המדבקים יחד לקמה חלקים פודים, ובכל גוש וגוש מהחלקים הפודים מתקאות יש בו זיתים מדבקים, והוא נוגע בכביצה, היט הזיתים שהשרץ לטמא אחרים, טמא, לפי שה יש שיש בו כביצה מטמא כל הגוש, אף על גב דאין הגוש מחבר, מכל מקום כיון שיש בפרד זה שער כביצה, נעשה חבור לטמאה ומטמא כל שאר הזיתים שבו, ואם יש גושים פודים על גבי פודים, והשרץ עומד בגוש העליון, או על פי שהוא נוגע בכביצה, אין טמא אלא מקום מגעו של שרץ, כלומר אותו גוש לבד, אבל שאר הגושים טהורין, נמצא השרץ בין הכתל לזיתים, טהור, ולא חישבין שמא היה על הזיתים, נמצא בגו, היט בזיתים שעל הגה העקלה זיתים מן המעטן נגע ונמצא השרץ בזיתים שעל הגה המעטן טהור, כלומר זיתים שבמעטן טהורין, ולא אמרינן שהיה במעטן והבא עם הזיתים. נמצא במעטן הגו, שיש פרוש זיתים הנמצאים בגו טמאין, דמדקם שדערך הזיתים נגע בהן המעטן, נמצא השרץ שריוף על הזיתים, דהיינו שריוף אינו מטמא, דכתיב (ויטרא אה) "כל הנגע בהם במתים" כיון מוחם ולא שריוף, וכן נמצא מטלית מוחתה כגד שנתחרר באש ונעשה קמיון קורי עכביש, וטהור, האום של הזיתים, דשוב אין הגד מקבל טמאה, וגם אם היתה בטמא מדקם, נטהרה כיון שנתחרר, ולא אמרינן שמא טמא היה והיה שם מתחלה קדם שנתחרר, וכן בשרץ לא חישבין שמא נגע בהן שרץ קדם שנשרף שכל הטמאות דינו אותן כשעת מציאתן, בין להקל בין להחמיר.

מן הזיתים, אינו רשאי להטותן ולהוציא את שמעו תרומת שמן, אלא ישל מהם תרומה בעודם זיתים ויתנה להן, וכן משמע הלשון דתני ושיר קפה אחת, וברי אין קטפה מתוקת שמן. **ח** המניח זיתים כמותם, והיא מכתשת ששניתינה בה זיתים, ויש גורסין בכופש, והוא סל גדול ששניתינה בו זיתים להתחמם, כדי שמימיהו שיתרכבו ויתנהו בןו לחלוטין, שיהיו נוחין לכתוש, הרי אלו מוכשרים במוחל היצא מהן שערב נגמרה מלאכתו, ואם ניתוחם שמימיהו, אין שיימלחם, שרוצה שהזיתים יהיו מיידיים לאכילה ולא לשמן, בית שמאי אומרים הרי לא מוכשרים במוחל היצא מהן, כיון שנגמרה מלאכתו, ובית הלל אומרים אין מוכשרים דערו לא נגמרה והמלאכה, שהרי נעלה עליהן לכבשן ולכתמאי כהב ממוע, שעל ידי זה יצא טעמון, הפוצע ממנו ענין שיהיה עמו תרומה בדים טמאות, טמאן, דידים מסואבות פורקות את התרומה, וכל הפוסל את התרומה מטמא משקין להיות תהלה, וכן מוכשרין בפעולתו, דכתיב ליה בפשקה הנוטף עליהן, דל די זה מרביא לו העשם, (ז) המניח זיתיו בניו ארבעים, לעשות מתן גרגרים שיתנבשו בחמה, אפילו הן רום אפא, דכשיתנבשו העליונות המתחממות מויעות ומתחלחלות במשקה, כיון שדעתו שיתנגבו הלא לא ניתא ליה בזעה היצא מהן, ולכן אין מוכשרים, נתן בבית שילקו, שיתמעכו ותפצעו, ועתיד להעלות לגג למתן בחמה, וכן אם נתן אלו את שפתחם, שיתבקעו ויתפצעו, וימלחם, הרי אלו מוכשרים, דכל אלו ניתא ליה בזעת השמן והפסול, נתן בבית עד שישמרו את גגו, שיתקן שומרה לגגו, (סכה מקדים וקש שיעושין בראש הגג לשבת עם הלשור), או עד שיוליכם למקום אחר, אין מוכשרין דלא ניתא ליה בזעת היצא מהן. **ז** רצה לטל מן הזיתים הנמצאים במעטן בד אחד, כגון שהיה דבעתו להוסיף ולקח עליהן, וזה נקרא שלא נגמרה מלאכתו, דלעילי במשנה א, ורצה לקח מהן בד אחד או שני בדיו, והוא שער מעט שמימיהם ביות הבד בפסע אחת או בשני פעמים לעשות מהן שמן, ומשאיר מהן במעטן הרבה, בית שמאי אומרים קוצה בטמאה, חורק מה שרוצה לתרוק מן המעטן בטמאה, כיון שלא נגמרה מלאכתו, ומחפה מקסה המתוך שישאר במעטן בטהרה, כאלו הוכשר, דמועלת לקיחתו להחשיב את החבור כאילו נגמרה מלאכתו, ולכן צריך לכסותו בטהרה. בית הלל אומרים אף מחפה בטמאה, דהיינו כאילו לא הוכשר כיון שדעתו להוסיף עליהן, הרי לא נגמרה מלאכתו, רבי יוסי אומר חורק כל הזיתים שבמעטן

ה המניח זיתים בכותש שיתמונו שיהו נוחין לכתוש, הרי אלו מוכשרים. שיתמונו שיימלחם, בית הלל אומרים, אינן מוכשרים. הפוצע זיתים בדיים טמאות, טמאן; **ו** המניח זיתיו בגג לנרגרם, אפילו זה רום אמה, אין מוכשרים, נתן בבית שילקו ועתיד להעלותם לגג, נתן בגג שילקו או שיתפתחם, הרי אלו מוכשרין, נתן בבית עד שישמר את גגו או עד שיוליכם למקום אחר, אין מוכשרים; **ז** רצה לטול מתן בד אקח או שני בדין, בית שמאי אומרים, קוצה בטמאה ומחפה בטהרה, בית הלל אומרים, אף מחפה בטמאה. רבי יוסי אומר, חורף בקרדמות של מתכת ומוליך לבית הבור בטמאה; **ח** השרץ שנמצא ברחים, אין טמא אלא מקום מגעו, אם היה משקה מהלך, הכל טמא. נמצא על גבי העלים, ישאלו הברדים לומר לא נגענו, אם היה נוגע באום אפילו בטמאה, טמא; **ט** נמצא על גבי פודים, והוא נוגע בכביצה, שער, פודים על גבי פודים, אם על פי שהוא נוגע בכביצה, אין טמא אלא מקום מגעו. נמצא כל תל זיתים, טהור. נמצא בגג המעטן טהור. נמצא במעטן, הגג טמא. נמצא שרוף על הזיתים, וכן מטלית מהזוקה, טהורה, שקל הטמאות כשעת מציאתן:

כ"ט אב

מסכת טהרות פרק ט

ועוקרן ומולקין לבית הבור, אפילו בקרומוט של תמכות, ואף על פי שהתמכות מוכשרים ביותר לקבל טמאת מת, אף על פי כן מתר לאחרין בכלי תמכות, דלא הוה חכור לקבל טמאה, ומוליך לבית הבור משמא. **ח** השחרן נמצא ברחים, שטוחנין בה זיתים קדם תניתן לבית הבור, אין טמא אלא מקום מגעו, דאין הזיתים מחברים בטופח מגעו, ולכן לקטפוח (מסאי), אבל אם היה משקה מהלך, שהמשקה צף על פניו של הזיתים, הכל טמא, שנוטא המשקה והטמא על הזיתים על גבי חבור המשקה, נמצא הזיתים על גבי העלים המכסים את הזיתים, שאילו את הברדים עמי הארץ שמתעסקים עם הזיתים להביאם ולתנן בתוך בית הבור, והם נאמנים לומר לא נגענו בשרץ שעל העלים ולא נטמיו, והעלים אינם מקבלים טמאה, רבי יהוה השרץ יוצא מן העלים ונגע באום הזיתים המדבקים, אפילו נוגע רק בשערה מן השרץ, טמא כל האום, דחשיב חבור לטמאה. **ט** נמצא השרץ על גבי פודים, שחלק האום לקמה חלקים על ידי שתקע יתד להפריד הזיתים המדבקים יחד לקמה חלקים פודים, ובכל גוש וגוש מהחלקים הפודים מתקאות יש בו זיתים מדבקים, והוא נוגע בכביצה, היט הזיתים שהשרץ לטמא אחרים, טמא, לפי שה יש שיש בו כביצה מטמא כל הגוש, אף על גב דאין הגוש מחבר, מכל מקום כיון שיש בפרד זה שער כביצה, נעשה חבור לטמאה ומטמא כל שאר הזיתים שבו, ואם יש גושים פודים על גבי פודים, והשרץ עומד בגוש העליון, או על פי שהוא נוגע בכביצה, אין טמא אלא מקום מגעו של שרץ, כלומר אותו גוש לבד, אבל שאר הגושים טהורין, נמצא השרץ בין הכתל לזיתים, טהור, ולא חישבין שמא היה על הזיתים, נמצא בגו, היט בזיתים שעל הגה העקלה זיתים מן המעטן נגע ונמצא השרץ בזיתים שעל הגה המעטן טהור, כלומר זיתים שבמעטן טהורין, ולא אמרינן שהיה במעטן והבא עם הזיתים. נמצא במעטן הגו, שיש פרוש זיתים הנמצאים בגו טמאין, דמדקם שדערך הזיתים נגע בהן המעטן, נמצא השרץ שריוף על הזיתים, דהיינו שריוף אינו מטמא, דכתיב (ויטרא אה) "כל הנגע בהם במתים" כיון מוחם ולא שריוף, וכן נמצא מטלית מוחתה כגד שנתחרר באש ונעשה קמיון קורי עכביש, וטהור, האום של הזיתים, דשוב אין הגד מקבל טמאה, וגם אם היתה בטמא מדקם, נטהרה כיון שנתחרר, ולא אמרינן שמא טמא היה והיה שם מתחלה קדם שנתחרר, וכן בשרץ לא חישבין שמא נגע בהן שרץ קדם שנשרף שכל הטמאות דינו אותן כשעת מציאתן, בין להקל בין להחמיר.